

LEGIONELLA

CZYM JEST?

Legionella to rodzaj bakterii, które występują na całym świecie i są szeroko rozpowszechnione. *Legionella pneumophila* występuje w naturalnych i sztucznych zbiornikach wodnych (baseny), urządzeniach klimatyzacyjnych i nawilżających powietrze, instalacjach wodno - kanalizacyjnych, aparatura medyczna (np. unity stomatologiczne).

Bakterie *Legionella* potrzebują do rozwoju sprzyjających warunków, w tym odpowiedniej temperatury (20-50°C).

DROGI ZAKAŻENIA

Do zakażenia może dochodzić poprzez wdychanie powietrza, w którym znajduje się aerozol skażonej bakteriami wody (mgła wodna powstała w wyniku rozprysku wody). Choroba nie przenosi się z człowieka na człowieka.

ŹRÓDŁA ZAKAŻENIA - PRZYKŁADY

- instalacje wodne zakończone kurkami, sitka prysznicowe, perlatory, zbiorniki magazynujące wodę
- wieże chłodnicze i skraplacze
- ogrzewane baseny porodowe
- urządzenia medyczne (nawilżacze, respiratory, inhalatory)
- fontanny, zraszacze, płaszcze wodne
- baseny zdrojowe, baseny termalne, baseny naturalne

CZNNIKI RYZYKA

- choroby płuc
- nowotwory
- obniżona odporność
- cukrzyca
- choroby nerek
- alkoholizm
- wiek powyżej 60 lat
- palenie papierosów
- choroby układu oddechowego

JAK ZMNIĘSZYĆ RYZYKO ZAKAŻENIA?

- regularne czyszczenie i dezynfekcja urządzeń natryskowych, zgodnie z zaleceniami producenta
- zapewnienie i utrzymanie temperatury wody o wartości co najmniej 60 °C w podgrzewaczach wody, a po dłuższym okresie nieużytkowania opróżnienie i poddanie zabiegom czyszczenia, w celu zredukowania zanieczyszczeń
- serwisowanie i czyszczenie klimatyzacji, zgodnie z zaleceniami producenta
- przy dłuższym nieużytkowaniu wody w obiekcie, odpuszczenie gorącej wody przez kilka minut we wszystkich natryskach i kranach (demontaż perlatorów, słuchawek prysznicowych, napowietrzaczy)
- systematyczne płukanie wewnętrznych systemów wodociągowych wody ciepłej, tak długo aż woda wypływająca z punktu jej wypływu osiągnie maksymalną temperaturę

LEGIONELLOZA

Legionelloza jest chorobą zakaźną układu oddechowego, wywołaną przez bakterie *Legionella*, przebiegająca pod postacią:

- choroba legionistów – postać płucna, najczęściej rozpoznawana, z objawami zapalenia płuc o ciężkim przebiegu, często z towarzyszącymi objawami uszkodzenia wielu narządów. Przy ciężkim stanie ogólnym obserwuje się: podwyższoną ciepłotę ciała, suchy kaszel, zaburzenia oddychania, zaburzenia ze strony układu pokarmowego, zaburzenia świadomości.
- gorączka Pontiac – postać pozapłucna, łagodna, z objawami grypopodobnymi: wzrost ciepłoty ciała, bóle głowy, bóle mięśniowe, zakażenie górnych dróg oddechowych. Wyzdrowienie następuje samoistnie w ciągu kilku dni.
- postać pozapłucna ciężka – choroba przebiega z zakażeniem uogólnionym, któremu może towarzyszyć sepsa lub zespół rozsianej zakrzepicy wewnątrznacyniowej. Ta postać choroby dotyka głównie pacjentów szpitalnych np. w trakcie immunosupresji.

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda pod kątem bakterii *Legionella* sp. określone są w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r.

W JAKIEJ TEMPERATURZE GINIE LEGIONELLA?

- w temperaturze <20°C bakterie są nieaktywne
- w wodzie o temperaturze 20-50°C ma odpowiednie warunki rozwoju
- w temperaturze powyżej >60°C bakterie giną
 - temperatura optymalnego wzrostu to 37°C

Informacja przygotowana przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Raciborzu
marzec 2024

✉ psse.raciborz@sanepid.gov.pl

🌐 <https://www.gov.pl/web/psse-raciborz>

WAŻNE INFORMACJE DLA WŁAŚCICIELI ZARZĄDZAJĄCYCH OBIEKTAMI

Doświadczenie pokazuje, że nieprawidłowe projektowanie i zarządzanie instalacjami wodnymi w budynkach może stać się przyczyną występowania chorób. Rodzaje budynków, zastosowania wody, rezultaty chorób i osoby narażone mogą się różnić, przy czym zagrożeń dla zdrowia można uniknąć i w prosty sposób je kontrolować.

W świetle obowiązującego prawa właściciel/najemca budynku odpowiedzialni są za bezpieczeństwo zdrowotne osób w nich przebywających.

Budynki mogą obejmować szczególne środowiska wpływające na poziom ryzyka związanego z instalacjami wody pitnej. Poziom ryzyka może również zależeć od podatności osób użytkujących i odwiedzających różne rodzaje budynków na zagrożenia.

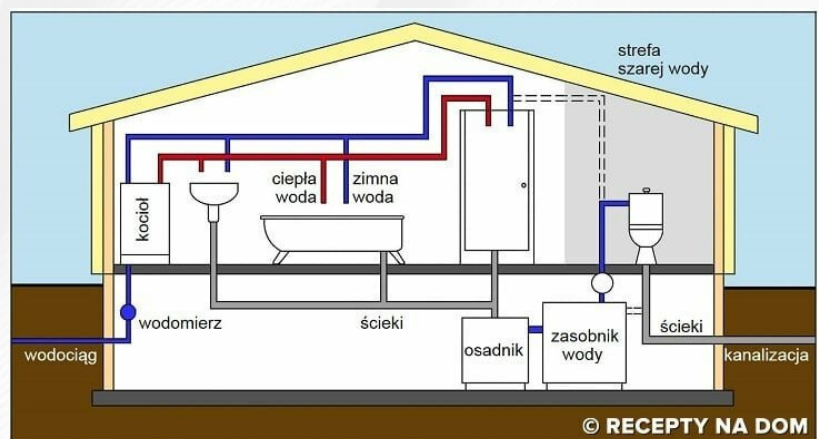
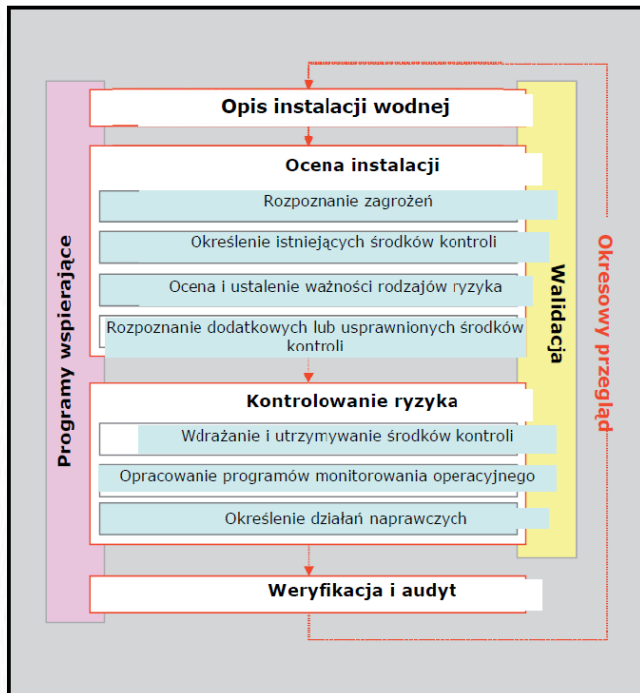
Do budynków tych należą:

- szpitale
- inne ośrodki medyczne i ośrodki opieki zdrowotnej
- zakłady opieki nad osobami starszymi i domy emeryta
- zakłady opieki nad dziećmi
- hotele, pensjonaty, obiekty agroturystyki i pola namiotowe
- obiekty sportowe
- centra ogrodnicze i cieplarnie
- areszty śledcze i więzienia
- inne budynki (restauracje, bary szybkiej obsługi, kawiarnie, salony kosmetyczne i salony fryzjerskie)
- itp.

Zadania stron i innych osób odpowiedzialnych pozwalające zapewnić bezpieczeństwo instalacji wodnych przedstawiono w opracowaniu Światowej Organizacji Zdrowia pt. "Bezpieczeństwo wodne w budynkach".

Publikacja ta, która powinna stanowić podręcznik dla osób zarządzających obiektami w celu eliminacji zagrożeń zdrowotnych związanych z instalacjami wodnymi w budynkach dostępna jest na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/gis/bezpieczenstwo-wodne-w-budynkach>.

Schemat instalacji wodnej w budynku (<https://receptynadom.pl/>)

Etapy opracowania planu bezpieczeństwa wodnego ("Bezpieczeństwo wodne w budynkach")

Informacja przygotowana przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Raciborzu
marzec 2024

psse.raciborz@sanepid.gov.pl

<https://www.gov.pl/web/psse-raciborz>

